

kan ansees endelig affluttet. Der kan dog efter Lovgivningen neppe være nogen begrundet Tvivl om, at Fæstepenge ikke ere nødvendige hertil (jvfr. Lovens 3—19—14 og 15), hvilket ogsaa er antaget ved flere Domme. Men, da det især iblandt Lyendet er en almindelig Mening, at Fæstepenge ere en nødvendig Betingelse for at Contracten kan ansees endelig affluttet og forbindende, antager Udvalget, at det i denne Paragraph udtryffeligt bør udhæves, at Fæstepenge ikke ere nødvendige. Man er derimod enig i, at de ere udenfor Lønnen.

Det foreslaaes derfor, at denne Paragraph omredigeres saaledes:

„En affluttet Overenskomst om Tjenesteforhold er bindende for enhver af Parterne, uden Hensyn til, om Fæstepenge ere givne eller ikke.

Ere Fæstepenge givne, afdrages de ikke i Lønnen, medmindre anderledes er vedtaget“.

§ 7.

Da det Tilfælde ikke saa sjældent indtræffer, at det ikke er afgjort mellem Parterne, hvad Lyendet skal have i Løn, har man i Praxis, naar Forlig ei er opnaaet, bestemt Lønnen efter hvad der i Almindelighed paa det Sted, hvor Tjenesten var præsteret, blev givet til et Lyende i samme Egenkab, og Udvalget har derfor Intet imod denne Paragraph; kun foreslaaes, at der istedetfor Ordene:

„som paa den Tid og Sted, Contracten blev indgaaet, var almindeligt“ sættes:

„som der paa Stedet er almindeligt“.

Tidsbestemmelsen synes, som oversflødig, at kunne bortfalde, og, hvad Stedet angaaer, kan det naturligtviis ikke komme an paa, hvor Contracten er indgaaet, men hvor Tjenesteforholdet har bestaaet.

§ 8.

Denne Paragraph omhandler kun et særøget Forhold, der ikke vedkommer Lyendeforholdet i Almindelighed, og bestemmer kun derom, hvad der følger af sig selv, at det ved Tjenestens Tiltrædelse maa afgjøres mellem de Vedkommende selv, hvorledes hermed bør forholdes. Udvalget foreslaaer derfor, at denne Paragraph udgaaer.

§ 9.

Det er forudsat i denne Paragraph, at den Forpligtelse, der hidtil har paahvilet visse Personer af Bondestanden at tage fast Tjeneste paa idetmindste $\frac{1}{2}$ Aar, bliver hævet ved Lov; men, da Bestemmelsen herom egentlig først findes i § 71, og Udvalget antager, at denne Paragraph bør udgaae, vil det være nødvendigt, at den paapegede Forandring her udtryffeligen udtales, hvortil Udvalget skal fremsætte Forslag.

Naar saaledes de Lovbud, hvorefter der hidtil har paahvilet visse Individer af Bondestanden en Forpligtelse til at tage fast Tjeneste, hæves, kan der blive Spørgsmaal, om der dog ikke bør vedblive at være en Bestemmelse om, at de Lyendeforpligtelser, som indgaaes, bør være paa en bestemt længere Tid, eller om Tiden ganske maa berøve paa Vedkommendes frie Overenskomst.

Man har nu vel næret nogen Betænkelse ved Indførelsen af fuldkommen Frihed med Hensyn til Varigheden af Tjenestetiden, især af Frygt for den Skade, som Misbrug af denne Frihed kunde afstedkomme for Lyendet selv. Idet nemlig Huusbonden vil søge at skaffe sig netop den Arbeidskraft, han behøver til visse Tider, og stille sig ved den overflødige, hvilket han naaer ved korte Tjenestetider, og Tjenestelyendet paa den anden Side kun vil tage Tjeneste, naar det ikke ved Dagarbejde kan have større Fortjeneste, og derfor ikkun vil indgaae paa korte Tjenestetider, for altid at kunne have Frihed til efter Omstændighederne at kunne sige op—saa vil derved tilintetgjøres de velvillige Tilknytninger, som de nærværende Lyendeforhold frembringe og nære, og dette Forhold nærme sig mere og mere til det løsere Forhold, som Daglejerne staae i til Arbejdsherren. Men paa den anden Side maa hensees til, at de kortere Tjenestetider allerede i længere Tid ere brugte i Kjøbenhavn og heller ikke ere ubekjendte i forskellige Egne paa Landet, og at det dog unægtelig kan have sin Fordeel, at Parterne kunne lære hinanden nærmere at kjende, forinden de indgaae en varigere Forbindelse, samt at det derhos dog er at vente, at de længere Tjenester ville blive de almindeligste, hvor dette virkelig bedst